

Pomiędzy wzrostem a katastrofą

Operacjonalizacje i projektowanie rozwiązań

9-11 czerwca 2021 <https://postwzrost.pl/konferencja-21/>

* Transformacje postwęglowe

Aleksandra Polerowicz – Zielony kapitalizm jako zagrożenie dla sprawiedliwej transformacji w Wielkopolsce Wschodniej

Biorąc pod uwagę źródło kryzysu klimatycznego, którym jest prymat nieustannego postępu i zysku, inicjowane obecnie zmiany powinny być szansą nie tylko do transformacji energetycznych, ale do zakwestionowania i przeobrażenia całego systemu społeczno-gospodarczego. By transformacja była sprawiedliwa dla wszystkich, należałoby zatem unikać powielania kapitalistycznych mechanizmów i wynagradzania tych najbardziej odpowiedzialnych za aktualny stan klimatu. W Wielkopolsce Wschodniej, gdzie od lat 50. XX w. trwa eksploatacja węgla brunatnego, proces transformacji już się rozpoczął. Region ten może liczyć na wsparcie z europejskiego Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, a plan transformacji udało się wypracować wspólnie i oddolnie przez szerokie grono lokalnych podmiotów i społeczności. Zagrożeniem dla jej przeprowadzenia w pełni sprawiedliwie, jest rola i ambiwalentne zaangażowanie właściciela tamtejszych elektrowni i kopalni, spółki ZE PAK. Korporacja ta zadeklarowała niedawno, że do 2030 roku odejdzie od energetyki konwencjonalnej na rzecz OZE, nie ukrywając jednak, że głównym powodem tej decyzji była opłacalność ekonomiczna. Udział ZE PAK jako partnera i beneficjenta w procesie transformacji może doprowadzić do podtrzymania nierówności w regionie, przetrwania społecznych i środowiskowych kosztów dotychczasowej eksploatacji kopalni na instytucje publiczne. Duża korporacja realizując plan „zielonego wzrostu” na sprywatyzowanych terenach pokopalnianych, będzie mogła czerpać zyski z nowych inwestycji. Szansą na odwrócenie tej sytuacji mogłoby być jednak uspołecznienie tych obszarów, oddanie inwestycji w ręce mieszkańców i pracowników, przywrócenie im sprawczości oraz kierowanie się wspólnym dobrem ludzi i środowiska.

Katarzyna Majbroda – Sprawiedliwa transformacja węglowa? Ambiwalencje post-wzrostu na przykładzie kompleksu wydobywczo-energetycznego w Turowie

Dewzrost, Zielony ład i Ekonomie heterodoksyjne Od kilku lat obszar turowski znajduje się pod wyraźnym wpływem dyskursu sprawiedliwej transformacji węglowej i energetycznej, który wzmacniany jest ideami zrównoważonego rozwoju, dekarbonizacji oraz rekultywacji ekologicznej. Referat podejmuje pytanie o możliwości zainicjowania i przeprowadzenia na obszarze gminy Bogatynia kompleksowej transformacji społeczno-ekologicznej, która doprowadziłaby do powstania tzw. zrównoważonego społeczeństwa oraz ponownego osadzenia wzorców produkcji i konsumpcji w granicach planety. Pokazując główne założenia polityki dekarbonizacji na tym terenie w kontekście europejskiej polityki zielonego ładu, osadza je w realiach ekonomicznych regionu i kraju, wydobywając ich sprzeczności oraz kwestie sporne, stawiające pod znakiem zapytania możliwość rozwijania sprawiedliwości środowiskowej oraz sprawiedliwej transformacji, które są sprzeczne z ogólną wzrostową orientacją regionu i państwa. W znacznym stopniu ograniczenia w rozwijaniu sprawiedliwej transformacji wynikają z faktu nieuwzględniania przez nowe strategie wzrostu zorientowane na podaż palącego problemu kryzysu klimatycznego oraz konieczności ta-

godzenia i powstrzymywania jego skutków. W szerszym, globalnym kontekście idea sprawiedliwej transformacji ujawnia swoją fasadowość w konfrontacji z zachodnimi wzorcami produkcji i konsumpcji oraz dążeniami do wzmocnienia i powiększenia dobrostanu ludzi (niekoniecznie planety) konceptualizowanego przede wszystkim ekonomicznie, rzadziej ekologicznie.

[Udział w konferencji](#)

[Powrót na stronę konferencji](#)